

Proletari din toate ţările uniţi-vă!
In lupta pentru cauza lui Lenin şi Stalin înainte!

Scânteia pionierului

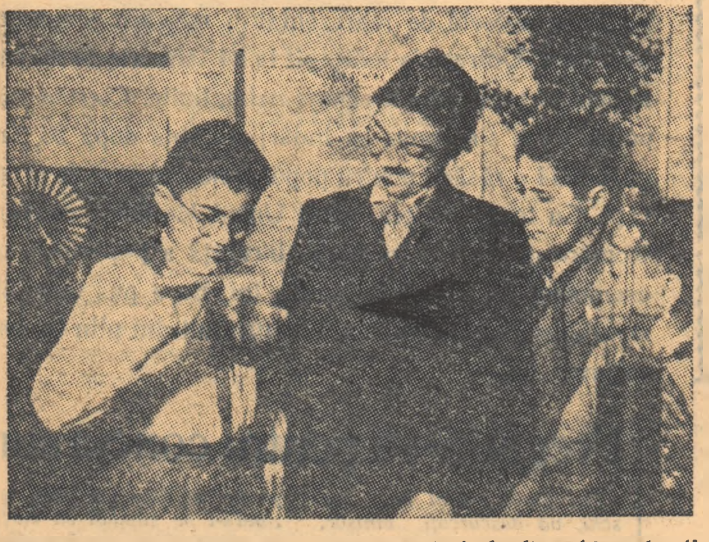
ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VII Nr. 8 (360) ★ Miercuri 26 Ianuarie 1955 ★ 4 pag. 15 bani



Serată de fizică şi chimie

Vântul s'a potolit. Fulgi de nea, se aştern liniştiţi pe gheţuşurile din curtea şcolii. Sunetul clopoţelului anunţă sfârşitul ultimei ore. „A mai trecut o săptămână'' — spune parcă clinchetul lui. Ca la comandă, holul spaţios se umplu de zeci de copii gălăgioşi.



Unii, discutau despre sănius, alţii, priveau lădiţele verzi în care au încolţit plantele semănate de tinerii naturalişti, iar alţii citeau afişul mare, scris cu fiă de eprubete şi alte aparate de experienţă.

„Atenţiune!

Sâmbătă seara, după terminarea orelor, în sala festivă a şcolii, va avea loc serata fizicienilor şi chimiştilor din clasa a VII-a. Veţi putea vedea aici: „Prosopul fermecat" al lui Murdărici, şi câteva minunăţii din tainele fizicii şi chimiei".

OASPETELE CIUDAT

Sala, în care se ţine serata, pare neîncăpătoare. Printre spectatori, se află câţiva musafiri, pionieri veniţi dela alte şcoli. Toţi aşteaptă emoţionaţi începerea seratei. Deodată, cineva bătu în uşă. Noul venit, purta ochelari, iar hainele îl făceau să pară un om de mare vază. Numai statura lui, prea mică, te făcea să nu prea crezi acest lucru.

— Cine eşti dumneata? — îl întrebă Rădan Cristian, întâmpinându-l.

— Eu sunt „Ştie Tot''. Am venit să iau parte la serata voastră, dacă îmi daţi voie.

— Cum să nu, dar numai cu o condiţie, îi răspunse zâmbind Cristian. Dacă ne veţi răspunde, la trei întrebări pe care o să vi le punem.

Fără a se gândi mult, „Ştie Tot'' dădu răspunsuri clare şi bine chibzuite. De fapt, nici nu erau greu de ştiut dece unii nori se încarcă cu electricitate pozitivă, iar alţii, cu electricitate negativă! Dar aşa e Cristian! Nu se prea lasă dus cu una cu două!

— Ei şi acum, pentrucă m'aţi primit în mijlocul vostru, am să vă fac câteva experienţe, zise „Ştie Tot".

„SUNETUL CHIMIC''

Un tub mare de sticlă, era purtat în sus şi'n jos, de mâinile dibace ale lui „Ştie Tot". Inăuntru tubului se zărea un alt tubuleţ, la capătul căruia ardea o flacără mică. Şi deodată, ca prin minune, sala se umplu de un sunet ce semăna cu fluieratul unui tren, ce se apropie şi se depărtează. Apoi, spectatorii au văzut, cum lucrează, „Focul Pictor", şi cum se obţine fumul fără foc.

„PROSOPUL LUI MURDARICI"

In sală dădu buzna un băiat.

— Iar am întârziat, zise el — căutând din ochi un loc liber.

— Bine, bine, ai întârziat! Dar se poate să vii aici aşa? Uite ligheanul colo! Spală-te pe mâini, zise Victor.

...cotro şi se spălă. Mâinile se făcură curate, dar când se şterse pe prosop, mâinile-i deveniră negre ca tuciul. Băiatul îşi privea mâinile şi nu putea înţelege ce s'a întâmplat. S'a aflat pe urmă că prosopul acela era chiar prosopul lui Murdărici. Pe el era presărat acid tanic, sulfat feros care înegreşte.

„SCRISOAREA NEAŞTEPTATĂ"

— Bună-seara! Aici are loc serata fizico-chimiştilor? — întrebă un băiat ce purta o tolbă grea.

— Da, răspunseră cei din sală.

— Ei, atunci, v'am adus o scrisoare, zise Comănescu Ion, desfăcând plicul alb. Apoi cu glas tare, începu să citească conţinutul ei:

— „Dragi copii!

Noi, manualele voastre de fizică şi chimie, ne-am gândit să luăm parte la serata organizată de voi. Dar, pentrucă nu ştim vorbi... La sfârşitul scrisorii, se aflau cinci întrebări. Primii trei care vor da cele mai bune răspunsuri, vor primi câte un mic dar din partea autorilor. Printre aceştia se află şi un oaspete venit dela şcoala de băieţi Nr. 13, pionierul Udrea. El a luat premiul I. Premiul II, l-a primit pionierul Angelescu, iar premiul III Stroe Mircea.

După aceea „Ştie Tot", care nu era altul decât pionierul Manolescu Radu din clasa a VII-a, a mulţumit oaspeţilor şi le-a propus că atunci, când vor avea şi ei vreo adunare interesantă, să-i invite şi pe ei. Şi cu asta, serata fizicienilor şi chimiştilor dela Şcoala de 7 ani băieţi Nr. 123 din Bucureşti, luă sfârşit.

Irina RADULIAN

Ce părere aveţi despre aceşti copii?

A sosit la noi scrisoarea pe care o publicăm mai jos. Citiţi-o cu atenţie, gândiţi-vă dacă în clasa voastră sunt copii cu purtări asemănătoare. Trimiteţi în scris, pe adresa redacţiei, părerile voastre despre aceşti copii.

★ ★

Sunt la noi în clasă două fete: Păşcuţ Ştefania şi Ţintilă Nicoleta. De învăţat învaţă bine, în schimb... Dar mai bine să povestim.

...Suntem în clasă. Tovarăşa profesoară, ne explică o lecţie nouă. Fetele ascultă cu atenţie şi, din când în când, îşi mai notează câte ceva în caiete. Minunat povesteşte tovarăşa profesoară!

Dar deodată fetele din jurul lui Păşcuţ izbucnesc în râs. Ce s'a întâmplat?

Păşcuţ a desenat pe o bucată de hârtie un fel de maimuţă.

— Asta e... şi Păşcuţ a spus colegei sale de bancă numele unei fete din clasa noastră.

Ţintilă în schimb are altă ocupaţie. Face bileţele şi le trimite pe sub bancă.

...O dată, mergeam în grup pe stradă. Prin faţa noastră trecu o căruţă. Păşcuţ o ia la goană, se prinde de căruţa şi priveşte la noi de parcă ne-ar spune: „Aţi văzut ce pot face?"

Ce credem noi despre aceste fete? După părerea noastră, ele se poartă aşa fiindcă îşi închipuie că fac nişte lucruri „grozave", care de fapt sunt obrăznicii. Aşa credem noi. Am vrea să cunoaştem şi părerea altor copii. Totodată am vrea să ştim dacă şi la ei în clasă sunt asemenea şcolari.

Un grup de pioniere din clasa a V-a dela Şcoala medie de 10 ani, de fete Focşani

Veşti

● Pionierii unităţii Nr. 1 din comuna Filimon Sârbu-Galaţi, au ajutat la construirea grajdului pentru animalele gospodăriei. Totodată ei au strâns o mare cantitate de sământă de măcieş pe care o vor semăna. De-abia aşteaptă să facă altoirea diferitelor specii de trandafiri.

● In satul Dobruşa-Drăgăşani, pionierii unităţii Nr. 5 au ajutat Gospodăriei Colective „Calea fericirii" la curăţatul cartofilor încolţiţi. Pionierii Florica Marinescu şi Mitrache Marin au fost cei mai harnici. La sfârşit, colectiviştii le-au mulţumit călduros.

● Pionierii Şcolii de 7 ani din Vadul-Părului, reg. Ploeşti, au dat ajutor la construirea unei săli de clasă. Ei au cărat cărămidă, apă pentru stingerea varului şi nisip.

ÎN TIMPUL LIBER

Petrecerea cu folos şi în mod cât mai plăcut a timpului liber, depinde în mare măsură de iniţiativa pionierilor. Ei pot să organizeze multe acţiuni frumoase. Aşa au făcut pionierii dela Şcoala de 7 ani din comuna Fierbinţi regiunea Piteşti, care au pregătit un festival artistic, şi pionierii dela Şcolile de 7 ani băieţi şi fete din oraşul Curtea de Argeş, care au organizat o excursie în împrejurimi, în scopul cunoaşterii ţinutului natal.





Pentru pace

Lumea întreagă a luat cunoştinţă de Declaraţia Biroului Consiliului Mondial al Păcii, a cărui sesiune lărgită s'a ţinut în zilele de 18—19 Ianuarie a.c. la Viena. Acolo s'au discutat cele mai importante datorii care revin astăzi luptătorilor pentru pace din lumea întreagă. In Declaraţie se arată că popoarele trebuie să lupte cu dârzenie împotriva a două primejdii care s'au ivit în lume: primejdia remilitarizării Germaniei Occidentale şi hotărîrile luate de anumite guverne pentru pregătirea unui războí în care să se folosească arma atomică. Dar popoarele „reprezentate" de aceste guverne cât şi popoarele lumii întregi. se împotrivesc unor asemenea hotărîri criminale. Ele cunosc puterea energiei atomice şi ştiu că ea poate fi folosită cu un succes uriaş în scopuri paşnice, în dezvoltarea industriei de pace.

De aceea, popoarele au primit cu bucurie şi recunoştinţă Comunicatul Guvernului U.R.S.S. care e gata să împărtăşească şi altor ţări experienţa sovietică în domeniul folosirii paşnice a energiei atomice. Oamenii cinstiţi de pretutindeni se ridică cu indignare împotriva guvernelor care doresc folosirea acestei energii în scopuri războinice. De asemenea ei se împotrivesc remilitarizării Germaniei Occidentale. Iniţiativa sindicatelor din Bavaria (Germania Occidentală) de a începe o mişcare populară împotriva acestei remilitarizări, arată că însuşi poporul german se împotriveşte dârz celor care ar dori să-l împingă la moarte. De pretutindeni un „NU" hotărît se ridică contra aţâţătorilor la război. „Apelul către popoarele lumii", lansat de Biroul Consiliului Monidal al Păcii, cheamă la luptă împotriva războiului întreaga omenire cinstită. Semnăturile pe care le vom pune pe acest Apel, trebuie să fie un nou angajament, al nostru şi-al părinţilor noştri, de-a lupta pentru menţinerea păcii alături de popoarele lumii întregi, în frunte cu Uniunea Sovietică.



Pe placardele care le poartă aceşti tineri japonezi se poate citi: „Americani, căraţi-vă acasă! Ca toţi tinerii cinstiţi din lumea întreagă şi tinerii din Japonia îşi ridică glasul împotriva celor care vor să dezlănţuie un nou război.

24 Ianuarie



Iată un grup de deputaţi ţărani din Adunarea Moldovei, de acum aproape un secol. Aceşti ţărani, ca şi cei din Muntenia, veniseră în Adunări spre a-şi spune cuvântul pentru înfăptuirea unei arzătoare năzuinţi: Unirea. De visul Unirii, reprezentanţii, puţini la număr, ai poporului din divanele ad-hoc îşi legau o seamă de nădejdi: desfiinţarea clăcii care îi făcea robii boierilor, a birurilor grele, împroprietărirea, schimbarea în mai bine a soartei lor.

Prin lupta poporului, încurajată şi sprijinită de Rusia şi în deosebi de reprezentanţii mişcării revoluţionare ruse, Unirea s'a înfăptuit la 24 Ianuarie 1859. Dar nădejdile ţăranilor au rămas neîmplinite. Clasele stăpânitoare li s'au opus cu îndârjire. Abia după 23 August 1944 a răsărit pentru poporul nostru soarele dreptăţii. Cu toate acestea, actul Unirii Moldovei cu Ţara Românească a fost o mare biruinţă a poporului, un eveniment de seamă în istoria lui. Ea a pus temeliile statului naţional român şi a contribuit din plin la dezvoltarea lui.

DESPRE VULCANI

...Puterile ascunse în străfundul pământului nu-şi aflau liniştea. Locuitorii acelor locuri, deprinşi cu asemenea mişcări ale scoarţei pământului, nu le-au dat prea mare importanţă.

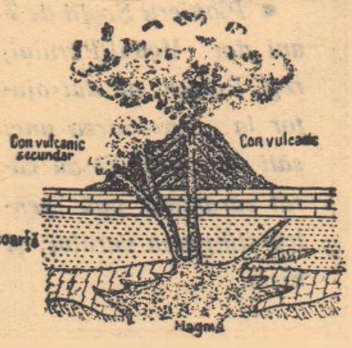


Fig. 1
Secţiune printr'un vulcan

Trei ani mai târziu, clocotul lăuntric se înteţi, pentruca în câteva luni să izbucnească cu o furie de-a dreptul uriaşă.

Cel mai ingrozitor fenomen pământesc din câte s'au cunoscut vreodată se deslănţui atunci, în vara anului 1883, în insula Kracatau, din vecinătatea insulelor Java şi Sumatra.

Cenuşa provenită din sfărâmarea peretelui muntos şi lava ce se afla sub el fură aruncate în aer la o înălţime de 30 de km. Cenuşa aceasta a întunecat lumina soarelui timp de 18 ore. Explozia vulcanului fu întovărăşită şi de bubuituri asurzitoare, care au fost auzite la o distanţă de peste 3000 de kilometri. In acelaşi timp explozia a deplasat cu atâta forţă straturile de aer, încât a format un val uriaş de aer care a făcut ocolul pământului în 35 de ore, cu o iuţeală de 328 metri pe secundă.

Furia distrugătoare a oceanului, aţâţată de explozia vulcanului, intră şi ea în acţiune. Valuri înalte de 30 de metri se năpustiră asupra insulei Java, rupând arborii, surpând casele, măturând orice întâlneau în cale.

Apoi totul intră în linişte. Da pentru scurtă vreme, căci un al doilea val, înalt de 35 de metri, veni ca pentru a desăvârşi opera de distrugere. De data aceasta oraşul şi locuitorii lui dispărură cu totul de pe suprafaţa pământului.

Astăzi, harta locurilor din jurul vulcanului Kracatau este complet schimbată. In locul unei singure insule, sunt trei mai mici, iar vulcanul ce se'nalţă cu aproape câteva sute de metri deasupra oceanului a rămas o ruină. Apa este acum mai puţin adâncă în vecinătatea acelor locuri din cauza cenuşei şi zgurei ce s'au îngrămădit pe fundul oceanului.

...Cam aşa s'a petrecut îngrozitorul cataclism dela Kracatau.

In timpurile străvechi, erupţiile vulcanice îngrozeau pe oameni. Ei atribuiau nenorocirile şi sgomotele produse de vulcan unor spirite care locuiesc în adâncuri şi se răzbună în acest chip pe oameni. Romanii, care cunoşteau erupţia vulcanului Etna, credeau că vulcanii sunt hornurile fierăriei subpământene ale zeului Vulcan — zeul focului şi făurar al celor mai minunate arme şi lucruri de metal.

Astăzi însă se cunoaşte o explicaţie ştiinţifică a originii vulcanilor. Academicianul sovietic O. I. Schmidt, după ani de cercetări ştiinţifice, a explicat într'un fel nou originea pământului. Planeta noastră nu s'a rupt din soare — cum se credea până nu de mult — ci a luat naştere în urma unirii a miliarde şi milioane de firicele de praf din uriaşul nor care se rotea în jurul soarelui. Parte din firicelele acestea conţineau elemente radioactive, adică elemente ale căror nuclei atomici se desfac (se dezagregă) şi degajă o mare cantitate de energie, energia atomică. In locurile unde aceste elemente în

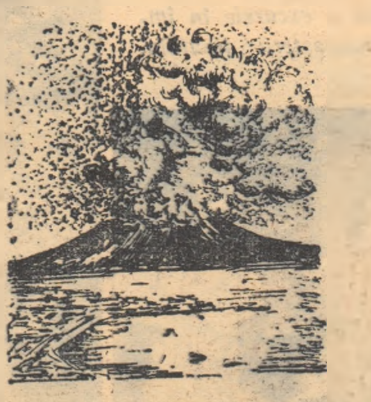


Fig. 2
Erupţie a Vezuviului cu nor incandescent (1872)

dezagregare se găsesc în cantităţi mai mari, la naştere o căldură uriaşă, în stare să topească unele roci din jur. Din pricina presiunii straturilor superioare, rocile interioare rămân însă tot în stare solidă.

Când în unele locuri de pe scoarţă se formează munţi, între straturi apar crăpături care micşorează presiunea. In acest caz, rocile solide, incandescente, trec în stare lichidă (magmă). Se produc astfel gaze şi vapori ce ... lată şi caută o ieşire în afară. Atunci iau naştere vulcanii. Erupţia se face prin cratere. In drum, magma pierde din gaze şi devine vâscoasă. Ea se numeşte acum lavă. Lava fierbinte distruge tot ce'ntâlneşte'n cale.

Din cauza cenuşii şi torentelor de lavă, formate în urma unei asemenea erupţii a vulcanului Vezuviu, au pierit în anul 70 al erei noastre 3 oraşe: Pompei, Herculanum şi Stabie.

In prezent se cunosc pe globul pământesc peste 450 de vulcani în acţiune şi 2000 de vulcani stinşi. Există vulcani şi pe fundul mărilor şi oceanelor.

In Uniunea Sovietică sunt vulcani activi în peninsula Kamciatka şi insulele Kurile.

In ţara noastră, munţii Harghita, Călîman şi Tibleş formează un lanţ vulcanic, astăzi stins.

In unele regiuni unde se găsesc vulcani stinşi se mai văd ultimele forţe ale activităţii vulcanice, sub forma izvoarelor fierbinţi (gheizere), care dau loc la fenomene foarte interesante. Astfel, în Kamciatka, pe teritoriul Kronotzc, ţâşnesc şuvoaie de ape fierbinţi, învăluite de nori de aburi, care se împrăştie în mii de stropi. In vecinătatea acestor izvoare e cald şi violetele înfloresc chiar în timpul iernii.

Erupţiile vulcanice nu se pot prevedea. Deşi aceste fenomene se pot studia numai pe vulcanii activi, ceea ce pune în pericol de moarte pe cercetători, s'au făcut totuşi valoroase studii în această direcţie. Savanţi curajoşi au pătruns în craterul vulcanului Kilaudia şi Hawai, măsurând temperatura lavei topite şi cercetând gazele degajate. Alţii au coborît în Vezuviu şi Stromboli până la o adâncime de 250 metri.

In Uniunea Sovietică s'au instalat numeroase observatoare pentru studiul vulcanilor activi. Buletinele de observaţii publicate alcătuiesc un studiu documentar de mare interes pentru cunoaşterea fenomenelor vulcanice.

Pavel ŞERBAN
Inginer geofizician

Pregătiţi-vă pentru concursuri

Aţi făcut primii paşi pe schi, vă descurcaţi binişor, aşa că trebuie să vă gândiţi la pregătirile pentru concursuri. Spartachiada de iarnă este un prilej minunat ca să vă încercaţi forţele. De aceea, după ce v'aţi însuşit primele mişcări, începeţi să învăţaţi cum se fac repede întoarcerile, cum se urcă pantele grele. Mai trebuie să ştiţi cum să frânaţi şi cum să ocoliţi, pentruca schiurile să nu vă ducă unde vor ele. Antrenaţi-vă de 2—3 ori pe săptămână, timp de $1^{1}/_{2}$—2 ore.



La început o să vă mulţumiţi cu întoarcerea prin mutarea pe rând a schiurilor. Dar cu timpul ea vi se va părea prea înceată. De aceea, învăţaţi să vă întoarceţi peste picior (fig. 1). Sprijiniţi-vă în beţele înfipte lateral dincolo de schiul de sprijin şi ridicaţi cu vârful în sus schiul din partea în care vreţi să vă întoarceţi. Aşezaţi coada lui lângă vârful schiului de sprijin şi, răsucind piciorul coborîţi-l cu vârful înapoi. Treceţi pe el greutatea corpului, apoi aduceţi lângă schiul întors şi pe celălalt, ridicându-l uşor.



Fiindcă pantele pe care le veţi urca acum sunt mai grele învăţaţi alte mijloace de urcuş. Cel mai simplu, chiar pentru o pantă mai înclinată, este urcuşul de-a coasta (în diagonală), făcut în mersul normal, învăţat în primele lecţii. Când drumul este îngust, „foarfeca" vă va ajuta să urcaţi mai uşor, fără a aluneca înapoi. Ea se execută ca în fig. 2, adică aşa: Vă sprijiniţi pe rând în beţe şi mutaţi câte un schi, aşezându-l pe zăpadă cu vârful în afară şi pe muchea dinspre deal. Dacă urcuşul este mai greu, întoarceţi-vă într'o parte şi urcaţi în trepte, mutând pe rând schiurile. In-

Pentruca să opreşti sau să încetineşti viteza într'o coborîre prea repede, trebuie să ştii să frânezi. Cea mai simplă, dar în acelaşi timp cea mai bună frână, este „plugul" (fig. 4). Din coborîrea directă împingeţi deodată şi cu aceeaşi putere amândouă călcâiele în afară, depărtând cozile schiului. Genunchii îndoiţi şi împinşi înăuntru vă vor ajuta să păstraţi poziţia aceasta de plug cu toată rezistenţa pe care o opune zăpada, şi să apăsaţi pe schiurile aşezate pe muchile interioare. Aplecaţi în acelaşi timp corpul înainte. Cu cât veţi pune schiurile mai mult pe muchii, cu atât înfrânarea va fi mai puternică.



Ca să schimbaţi direcţia de mers în coborîre (către dreapta sau stânga) faceţi mai întâi frâna plug. Nu puneţi însă schiurile prea mult pe muchii, pentrucă frânaţi prea tare şi nu mai puteţi ocoli. Din plug, lăsaţi greutatea pe piciorul stâng şi retrageţi umărul drept. Apoi duceţi umărul drept înainte şi mutaţi greutatea pe schiul drept, îndoind mai mult genunchiul respectiv. Datorită acestor schimbări de greutate veţi ocoli imediat în direcţia voită.

Antrenându-vă cât mai mult veţi putea fi şi voi printre cei premiaţi la concursuri.

G. EPURAN
antrenor de schi

Să vorbeşti şi să scrii corect!

Sunt mulţi elevi în clasele a VII-a A şi a VII-a B, dela Şcoala medie mixtă din Mărăşeşti, care ştiu să se exprime corect atât în vorbire cât şi în scris. Dar nu despre aceştia vom vorbi aici. Vom vorbi despre acei care nu şi-au însuşit încă o exprimare corectă şi curgătoare.

UN RĂSPUNS... SCAMATORIE

Răspunsul pe care îl publicăm mai jos a fost dat de elevul Nicolae Vartic la o oră de lectură. Trebuia să povestească un fragment din Harap Alb.

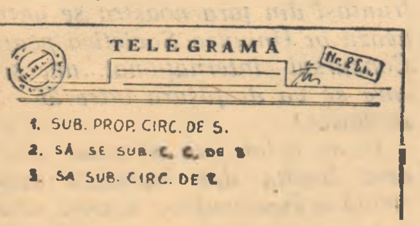
...Şi după aceea... şi după aceea... Harap Alb a pornit la drum. A mers el cât a mers... şi după aceea... şi după aceea... până ce a ajuns într'o pădure. Şi după aceea... în pădure era o răscruce. Şi după aceea... acolo i-a ieşit din nou în faţă spânul.

Acesta este răspunsul! E drept, nu e un răspuns tocmai bun. Dar unde e scamatoria?

Eliminaţi din răspuns, cuvintele „şi după aceea" de câte ori apar. Răspunsul, care înainte nu era tocmai bun, a devenit dintr'odată un răspuns bun. Nu e aşa că e o scamatorie?

TEME... TELEGRAMA

Inchipuiţi-vă că aţi primi acasă următoarea telegramă:



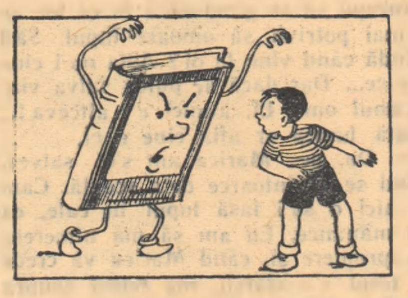
V'aţi uita la ea, aţi ridica din umeri şi aţi spune: „Nimic nu pricep!"

Adevărul e însă că textul de mai sus nu e o telegramă, ci textul unor... teme, aşa cum a fost scris în caietele elevelor Holbură Elena, Petrea Constanţa şi Carp Cornelia.

[illegible] sunt, bineînţeles, întregi: „Subliniaţi propoz[illegible] tanţiale de scop" — spune într'un loc; „Să se sublinieze complementele circumstanţiale de timp" — în alt loc.

Prescurtări de cuvinte se pot face în maculatoare, în timp ce explică tovarăşul profesor, dar în caietele de teme cuvintele trebuie scrise întregi, pentrucă toată lumea să înţeleagă despre ce este vorba.

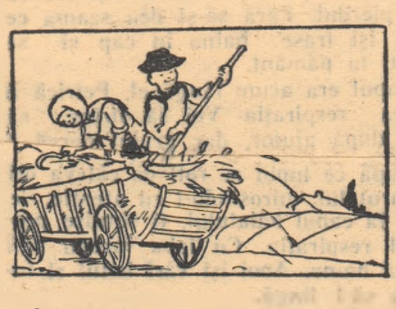
ILUSTRAŢII
la unele „gândiri spuse sau scrise" de câţiva şcolari



1) Am citit carte oriblă! — a zis un şcolar. Oribil înseamnă ceva înspăimântător, cumplit.



2) Să ne jucăm de-a barba-oarba — a spus un alt şcolar. Corect însă se spune „să ne jucăm de-a baba oarba".



3) Intr'un caiet era scris: **Erau voinici şi fete la secerat grâul şi de bucurie cântau o doină în car.**

CUVINTELE MIRACULOASE

(Acţiunea, în mare parte, s'a petrecut în clasa a VII-a A)

Actul I

Un băiat: (umblă prin clasă cu un creion în mâna stângă. Se opreşte în faţa altui băiat şi cu un deget dela mâna dreaptă îi arată că vrea să ascută creionul).

Al doilea băiat: (ridică din umeri). Nu-i la mine, l-am uitat acasă!

Actul II

Un băiat: (rămas singur în clasă). Dece n'o fi vrut să mi-l dea? Şi doar îl avea la el! Nimeni nu vrea să-mi dea un briceag. (In uşă se aud nişte ciocnituri) Intră!

(In clasă pătrund nişte musafiri ciudaţi. Parc'ar fi făcuţi din litere!)

Primul musafir: Noi suntem nişte cuvinte. Am auzit ce necaz te urmăreşte şi am venit să te ajutăm. Ştii cum să faci ca să poţi împrumuta un briceag?

Un băiat: (foarte interesat). Cum?

Primul musafir: Când vrei să-l ceri, să rosteşti numele meu... (şi musafirul îşi spuse la ureche numele).

Al doilea musafir: Iar dacă vrei să-l mai capeţi şi altă dată, să rosteşi şi numele meu... (îi şopteşte numele la ureche).

Un băiat: Am înţeles! Aşa am să fac!

Actul III

Un băiat: Dă-mi puţin briceagul să ascut un cre-[illegible]

Al doilea băiat: (îl priveşte mirat, dar apoi zâmbeşte) Poftim!

Un băiat: (după ce şi-a ascuţit creionul). Iţi mulţumesc!

Al doilea băiat: (cu însufleţire). Dacă mai ai nevoie ţi-l dau şi altă dată.

(Cortina)

CUVÂNTUL DAT

Maria Roman este pionieră în detaşamentul Nr. 12 fete, din Ploeşti. Când a venit pentru prima dată din comuna Poiana, fetele se uitau lung la ea.

— Oare ce fel de fată o fi Maria? — şopteau unele.

— Las'că vedem noi mai târziu, răspundeau altele.

Le plăcea cum îşi purta Maria părul strâns în două coade aruncate pe spate, le plăceau ochii ei vioi şi firea ei. S'au împrietenit repede cu ea. După câteva zile, Maria a mers împreună cu Silvia la Cercul literar dela Casa pionierilor. Pe drum, ele au povestit, au râs. La cerc au învăţat lecţii noi. Dela cerc, fetele voiau să plece tot împreună acasă. In curte însă, văzură mai mulţi pionieri prinşi într'un cerc. Se auzeau strigăte:

— Prinde-l, Ileana!

— Fugi, Aurel. Toţi râdeau sgomotoşi. O fetiţă îmbrăcată cu o h[illegible]nă cenuşie alerga nevoie mare să prindă un băiat cam de-o vârstă cu ea. Pe Maria o atrase jocul acesta, tot sărind, a ajuns acolo şi împreună cu cele două prietene a intrat în cerc. Aprinsă la faţă, Maria alerga după Aurel, în locul Ilenii. Au urmat Sanda, Silvia şi celelalte. Când jocul era în toi Maria îşi aminti deodată de ceva. Se desprinse repede din cerc şi dădu să iasă pe poartă.



— Unde te duci, Maria? o strigau fetele.

— Mai stai cu noi, se rugă Sanda.

— Nu, trebuie să plec acasă, le răspunse ea, uitându-se în urmă cu părere de rău. Apoi o zbughi pe poartă.

— Dece a plecat? S'o fi supărat pe noi? se întrebau Silvia şi Sanda. A doua zi lucrurile s'au lămurit.

— V'aţi supărat pe mine? Am plecat repede pentrucă i-am promis mamei să stau cu surioara mea mai mică, cât timp ea e plecată în oraş

★

Dela Poiana, Maria a venit cu note mai mici la Matematică. Nu ştiu cum s'a întâmplat dar într'o zi Maria i-a auzit pe părinţi discutând despre asta.

— Am să învăţ mai bine de acuma le promise ea roşind toată. Ce, parcă nu pot să învăţ? îşi spuse ea. O să mă joc mai puţin şi o să citesc cărţi de literatură numai după ce-mi termin lecţiile. Despre hotărîrea ei, le-a vorbit şi colegelor. Ce-i drept, la început îi venea greu Mariei să înveţe la Matematică. Câte un exerciţiu încurcat îi dădea multă bătaie de cap.



— Trebuie să-mi iasă rezultatul bun, îşi spunea ea şi-o lua dela capăt cu socotelile. Uneori o prindea noaptea, dar ea rămânea mai departe aplecată asupra caietului, şi nu se lăsa până nu rezolva exerciţiul. Când tovarăşele profesoare o ascultară din nou pe Maria, răspunsurile ei corecte îi aduseră de astă dată numai notele 4 şi 5.

★

Maria, îi spusese într'o recreaţie responsabila gazetei de perete, scrie şi tu un articol. Dar, până mâine, ce zici? Apoi discutară împreună despre faptele petrecute în ultima vreme în detaşament, şi stabiliră subiectul articolului. Responsabila, îngrijorată că a doua zi trebuie să schimbe articolele dela gazetă, îi mai repetă odată:

— Să-l aduci. Auzi? Maria a privit-o atentă în ochi şi i-a răspuns numai atât:

— Bine.

A doua zi, când l-a adus în detaşament, fetele au rămas cam surprinse.

— Dece vă miraţi, fetelor? Doar v'am spus că-l aduc astăzi.

Acum fetele o cunosc pe Maria şi au încredere în ea pentrucă ştie să-şi respecte cuvântul dat.

Stela JUCAN

Limbaj „bogat" şi limbaj „sărac"

Am acasă caietele de teme ale şcolarilor despre care aţi citit în această pagină, cât şi ale colegilor lor. In total, sunt peste 30 de caiete.

Asupra multora îmi place să zăbovesc, deşi nu am ce să corectez în ele. Mă bucur însă — şi de aceea zăbovesc asupra lor — că elevii mei reuşesc să-şi spună gândurile simplu şi limpede.

Iată, de pildă, caietul lui Tănase Sârbu. Un caiet îngrijit şi curat. Dar tot atât de „curate" şi „îngrijite" sunt şi frazele scrise aici. Intr'un caiet se găseşte caracterizarea făcută eroului Harap Alb, din basmul lui Creangă.

„Harap Alb ne este prezentat de autor ca un personaj plin de calităţi, dintre care cele mai reprezentative sunt: curajul, cinstea, bunătatea şi ura neîmpăcată împotriva nedreptăţii.

Toate acestea se desprind din întâmplările la care Harap Alb ia parte".

Dar sunt şi caiete în care cu greu poţi înţelege ce anume a vrut să spună stăpânul lor. Cuvintele, şi mai ales unele conjuncţii, se repetă des. Iată cum caracterizează pe acelaşi erou, eleva Eugenia P.:

„Curajul lui Harap Alb îl vedem acolo unde s'a prefăcut tata lui în urs şi i-a ieşit înainte şi el nu s'a speriat şi era să-l omoare dacă nu-i spunea să nu dea că e tatăl lui".

Despre o asemenea vorbire se zice că e „săracă".

Repetiţiile prea dese, nerespectarea regulilor gramaticale, te împiedică adesea să înţelegi gândurile exprimate.

Limba noastră este o limbă deosebit de bogată. Ea poate să redea în cuvinte minunate toate culorile naturii patriei noastre, poate să exprime cele mai variate sentimente şi gânduri ale oamenilor. Cu ajutorul ei putem înţelege cele mai înalte probleme de ştiinţă.

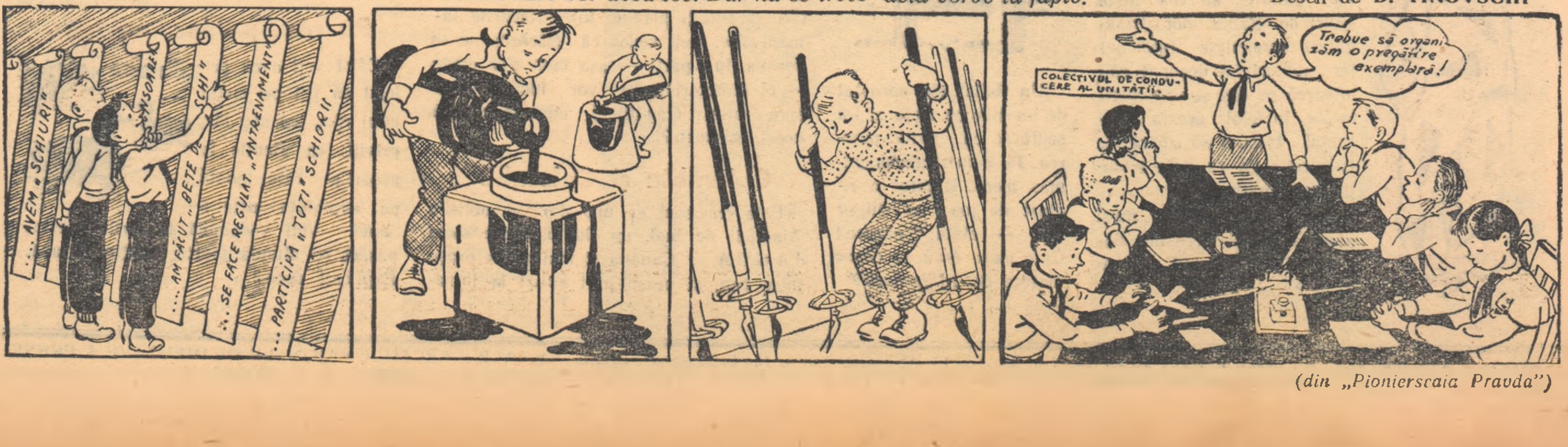
Pentru asta însă, se cere să-i cunoşti bine regulile de gramatică, să ai un vocabular bogat.

Prof. D. ANDREESCU

Uneori pregătirile se fac şi astfel

In unele organizaţii de pionieri, la adunările colectivelor de conducere ale unităţilor, se vorbeşte mult despre întrecerile de schi care vor avea loc. Dar nu se trece dela vorbe la fapte.

Desen de **D. TINOVSCHI**



(din „Pionierscaia Pravda")



Curajosul

POVESTIRE

După o întâmplare adevărată

Vestea că în împrejurimile satului Tunari s'ar fi adăpostit câţiva lupi, se răspândi cu iuţeala unei chemări de clopot.

— Cu lupii nu-i de şagă, îşi dădu cu părerea moş Ghiţă, zâmbind pe sub mustăţi. Ei nu te'ntreabă dacă oiţele îţi trebuie ori ba. Să nu stăm cu mâinile în sân.

Şi gospodarii se îngrijiră ca noii veniţi să nu le facă vreun necaz: închideau vitele devreme şi zăvorau bine uşile staulelor. Vânătorii n'au stat nici ei pe gânduri, şi au pornit îndată pe urmele primejdioşilor oaspeţi. Numai că cei căutaţi nu s'au lăsat prinşi aşa, cu una, cu două. Erau şi ei prevăzători! Au umblat vânătorii ce-au umblat, răscolind împrejurimile, dar de vizuina lupilor n'au dat.

— Ziua se duc departe de sat, spuse un vânător iscusit. Zăpada e mică şi drumul nu-i oboseşte. Abia noaptea se întorc, după pradă.

Spusele vânătorului se adeveriră curând. Intr'o noapte, un lup pătrunse în ograda unui gospodar şi îi sfâşie la repezeală şase oi. A doua zi se stârni mare vâlvă în sat. Nimeni nu mai avea linişte din pricina musafirilor nepoftiţi.

★

Intâmplarea cu oile ajunse şi la şcoală. Cine a povestit-o întâi, dela cine a aflat-o, nu se ştie. Atâta doar că tulburarea îi cuprinse şi pe elevi.

— Da! Una a luat-o cu el, iar pe celelalte cinci le-a lăsat moarte. Spunea nea Stancu că lupul a înşfăcat mai întâi oaia cu clopoţel la gât.

— Mare viclean şi lupu' ăsta! Zicea tata că lupul ştie el ce păţeşte dacă oaia cu talangă apucă să dea alarma şi prind oamenii de veste. De-aia are el grijă s'o gâtuie din timp! Se vede c'a fost luat în pripă, altfel le omora pe toate. Voi ştiţi ce nărav au lupii? Dacă pătrunde unul într'o turmă de oi, le omoară pe toate, în afară de una singură. Pe aia o ia cu el!

— Cum, vie?

— Da, da, vie! Moartă, i-ar fi mai greu s'o ducă în pădure. Are şi el meşteşugul lui: o prinde cu dinţii de gât, dar în aşa fel ca să n'o sugrume, iar cu coada o mână dela spate. Când oaia oboseşte şi cade, lupul o aruncă în spate şi o cară mai departe...

— Vie, moartă, a luat-o şi s'a dus, asta-i! se băgă în vorbă Petrică. Păcat, că n'am fost eu în locul lui nea Stancu, că-l făceam pe lup să-i piară pentru totdeauna pofta de pastramă. Blana i-aş fi pus-o în casa mare, în loc de preş. Mama ar fi fost tare mulţumită de aşa mândreţe de blană.

— Ai început să le cam tai din bardă! — zise unul. Numai să-l întâlneşti



odată... Apoi om sta noi de vorbă. Cred că ai îngheţa de frică.

— Eu... să'nghet? Să-mi fie frică de un lup? — se burzului Petrică. Să-mi cadă în mână, şi s'a zis cu el! Il apuc cu amândouă mâinile de gât şi-l strâng până n'o mai mişca! Asta, dacă n'am altceva la îndemână. In locul lui nea Stancu, înfigeam furca de fier în el sau îi dădeam cu toporul în cap.

★

Degeaba se trudi Petrică să-i convingă pe prietenii lui că el e mare viteaz. Nu-l prea lua nimeni în serios.

— Am să v'o dovedesc, spuse el la plecare.

Cum întunericul se lăsase cam de mult, Petrică o porni iute spre casă. Locuia tocmai în marginea satului, pe un deal înconjurat de pădure.

— Să nu mă creadă ei că sunt în stare... am să le arăt eu!

Incepu să se gândească în ce loc ar fi mai potrivit să omoare lupul. Să-l prindă când vine la oi? Asta nu-i cine ştie ce... Dar dacă ar putea salva viaţa unui om! Ei, atunci e altceva!... Toată lumea ar afla cine e el.

— Da, pe Marica am s'o salvez. Când se va întoarce dela şcoală. Cam pe aici o să-i iasă lupul în cale, ca s'o mănânce. Eu am să mă nimeresc în apropiere şi, când Marica va crede că totul s'a sfârşit, mă reped asupra lupului să-l strâng de gât...

Cufundat în gânduri, Petrică urca încet pe costişă. Copacii şi tufărişul din jur făceau întunericul şi mai adânc. Incă vreo 500 de metri şi era acasă.

...Un foşnet, urmat de trosnetul unor crenguţe rupte îl treziră pe Petrică din gânduri. Se opri în loc şi întoarse capul. Desluşi după foşnetul tufelor că un animal se avântă spre el în salturi.

— Lupul, gândi Petrică şi simţi că un fior îi pătrunde prin tot trupul.

Nu-l vedea, dar după zgomot trebuia să apară din clipă în clipă.

— Să fug! se gândi Petrică. Dar înţelese că orice sforţare era zadarnică. Picioarele parcă îl ţintuiau pe loc. Simţi cum un nod i se opreşte în gât.

In micul luminiş din faţa lui, apăru lupul, cu gura căscată şi limba atârnând de-o palmă. Petrică înţelese că era pierdut. Fără să-şi dea seama ce face, îşi trase haina în cap şi se trânti la pământ.

Lupul era acum lângă el. Petrică îi auzea respiraţia. Voi să strige, să ţipe după ajutor dar graiul [illegible] pierise.

După ce lupul se roti de câteva ori în jurul lui, mirosindu-l cu atenţie, se opri la capul băiatului. Ii simţise probabil respiraţia. Cu laba începu să-i tragă haina. Apoi îşi vârî botul şi începu să-l lingă.

Lupul întârzia să-şi înfigă colţii.

Un scheunat uşor îl trezi pe Petrică din amorţire. I se păruse cunoscut. Deschise întâi un ochi, apoi pe celălalt...

— Bobi!... tu erai jigodie? — izbucni el zăpăcit, sărind în sus. Păcătosule, era gata să mă sperii de tine! Bine că n'ai fost lupu', altfel...

Dar aducându-şi aminte de discuţia dela şcoală, se ruşină de el însuşi.

Şi fiindcă n'avea pe cine să-şi verse necazul, apucă o joardă de lemn uscat şi-i croi lui Bobi câteva pe spinare. Câinele însă nu luă în seamă purtarea stăpânului său. Bucuros de revedere, o zbughi lătrând voios spre casă.

Gh. NEGREA

SPORT

Campion internaţional al Belgiei

Toma Reiter, tânărul maestru al sportului, a cucerit titlul de campion internaţional la tenis de masă al Belgiei. Vestea făcu ocolul întregii ţări.

Totul s'a petrecut aşa cum nici cei mai competenţi specialişti nu s'ar fi aşteptat.

După ce întrece pe rând pe Cornil, Bertrand şi Caffiero, în semifinală Toma Reiter învinge categoric pe francezul Amauretti. Trebuia să întâlnească acum, în finală, pe unul dintre cei mai periculoşi adversari. Seifert (Germania Occidentală). Aşa cum era şi de aşteptat, lupta s'a disputat foarte aprins. Era în joc titlul de campion internaţional al Belgiei.

Dând dovadă de-o mare pregătire, Reiter îşi întrece şi de data aceasta adversarul, obţinând mult râvnita victorie.

Alături de sportivii sovietici

De câtva timp un lot de schiori fruntaşi din ţara noastră se antrenează în Uniunea Sovietică pentru Concursul internaţional de schi care se va desfăşura între 26—30 Ianuarie.

Ei au acum un minunat prilej de-a învăţa din înaintata experienţă a cunoscuţilor schiori sovietici.

Printre cei cu care se vor antrena schiorii români se află şi campionul mondial la 30 şi 50 km. Vladimir Kuzin Volodea — cum îi spun prietenii — avea 16 ani când participa pentru prima oară la un concurs de schi rezervat tinerilor [illegible] cipă cu regularitate la întrecerile săteşti iar în 1950 ajunge chiar până la finala acestor competiţii.

Performanţele sale îl fac cunoscut. Indrăgind foarte mult sportul el se înscrie la Şcoala medie tehnică de Cultură Fizică din Arhanghelsc şi apoi student al Institutului de Cultură Fizică din Leningrad.

Paralel cu învăţătura el se antrenează sârguincios. In anul 1953 obţine un succes extraordinar: devine campion al Uniunii Sovietice. Vladimir Kuzin reuşeşte însă cea mai mare performanţă în 1954 când cucereşte titlul de campion mondial la proba de 30 şi 50 km. fond.

In aceste probe el a întrecut pe cei mai renumiţi specialişti finlandezi, suedezi şi norvegieni.

GÂNDEŞTE-TE ŞI RĂSPUNDE

Costumul clownului



Un clown are un costum dintr'un material de culoare roşie pe faţă şi galbenă pe dos. Pentru a-şi face costumul mai atrăgător, el s'a gândit să taie nişte găuri de forma unor triunghiuri neregulate (scalene) iar materialul decupat să-l întoarcă pe dos şi să-l coasă la loc. In felul acesta costumul trebuia să apară de culoare roşie cu pete triunghiulare galbene.

Dar clownul nostru nu-şi poate satisface această dorinţă. Dece? Puteţi să-l ajutaţi?

Problemă - glumă



Un băiat s'a apropiat de un măr cu mere şi l-a scuturat cu toată puterea. Pe pom n'au mai rămas mere. Băiatul a ridicat de jos un singur măr — atâta căzuse! Câte mere erau pe copac înainte de a-l scutura?

Cum se explică acest fenomen?

Puneţi pe masă două lumânări, la mică distanţă una de alta şi aprindeţi-le. Faceţi apoi un mic tub din hârtie (sau folosiţi-vă de un tub de sticlă sau metal) şi suflaţi prin el între flăcările lumânărilor. Veţi vedea că flăcările nu se vor da în părţi — aşa cum s'ar crede — ci dimpotrivă, se vor înclina una spre alta. Gândiţi-vă cum se explică acest fenomen?

Columbia şi Colombo

Este cunoscut că una din republicile Americii de Sud, un fluviu, unele state din S.U.A. Canada şi mai multe oraşe între care şi oraşul-port situat la intrarea în Canalul Panama — poartă numele vestitului navigator Columb.

Mulţi socotesc că oraşul Colombo, capitala Ceylonului — un port de însemnătate mondială — a fost numit aşa tot după numele lui Columb. Să fie adevărat oare?

Pe râu, pe lac, pe iaz



Când veţi avea prilejul să fiţi pe malul unui râu, lac sau iaz, priviţi cu atenţie la păsările care înoată pe suprafaţa lucie a apei. Veţi vedea că trupurile acestor păsări se afundă foarte puţin în apă. Explicaţi dece?

Redacţia şi administraţia: Bucureşti Piaţa Scânteii tel. 7 61 00, 7 60 10. Abonamentele se fac la toate OFICIILE POŞTALE şi SECŢIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI.
Taxa plătită în numerar conform aprobări Dir. Gen. P.T.T. 190.114. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".